

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marosvásárhely, Torda-Aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekl. ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negye décre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta
lakarékpenztári csekk- és kliringszámla: 10489.sz.

Vásárló közönséget a hazai iparnak!

Írta: Dr Hollósy István.

A „Székelyország”-ban olvas-
tam, hogy Földes Zoltán meg-
emlékezik a „Független Székely-
ország”-ben arról a sok szép
házi-ipari készítményről, amik-
nek az a legeslegnagyobb hi-
bájuk, hogy a magyarországi köz-
vélemény mit sem tud róluk.

Hát ez egy kissé szomorúan
hangzik, de igaz. Ennek az
oka pedig az, hogy a hazai
földrajzot és történelmet nálunk
még most is úgy tanítják, hogy
az iskolában nem ismerhetjük
meg fajunk, nemzetünk őseit,
azt sem tudjuk, hogy mily vi-
lághírű természeti kincseink,
mily utólráhelten szépségű ipari
készítményeink s mily csoda-
szerű minőségű mezőgazdasági
termékeink vannak.

Igy aztán természetes, hogy
hiába hangoztatjuk az iparfej-
lesztést, — az nem egyéb, mint
önámítás, mert hiszen éppen az
ellenkezőjét csináljuk annak,
amit a józan ész parancsolt
volna nekünk.

Például **először is vásárló
közönséget kellett volna
teremtünk.** Józan ésszel ezt
a belföldön kaphattuk volna a
legközelebb.

Azonban Földes Zoltán sorai-
hoz hasonló panaszokkal tele
vanna mindenütt iparosaink
amiatt, hogy **a külföld ipa-
rosai óriási reklámmal
dolgoznak** a magyar piaco-
kon, amelyeket egészen lefog-
laltak; a magyar ipar pedig azt
a jó tanácsot kapja, hogy ha

élni akar, exportáljon a Balkánba
s akkor boldog lesz...

A szívembe nyilat valahány-
szor hallom: a „tengerre mag-
yar”-féle jelszavakat és látom
a hazai iparosok, termelők ar-
cán a szomorúságot, a könye-
ket, amelyek mindaddig foly-
ni fognak, — a míg nem térünk
vissza nagy Széchenyi intelmei-
hez.

Hogy előbb a legközelebb
eső, belföldi piacot szerezzük
vissza a világ legjobb termékei-
nek, legszebb készítményeinek
és aztán exportálhatunk. De hát
ugyan mit? Csak házi-ipar erre
nem elég.

A múlt héten egyik szegedi
lapban olvastam, hogy a sze-
gedi-paprikát évek óta erőseb-
ben szorítja le a belföldön a
komisz spanyol bors, amelynek
forgalomba hozatala egészség-
ügyi szempontból Amerikában,
az Egyesült Államokban el van
tiltva.

A magyar kereskedők a dán
vajnak olyan reklámot csinál-
nak, hogy már az alföldi gazd-
asszony is dán vaját kér a bol-
tokban, — holott a magyar tej-
termékek, ha nem hamisítják —
fölötte állanak.

Én svájci sajtgyárosoktól tu-
dom, hogy a magyar sajt sok-
kal izletesebb, mint a dán és
svájci sajt.

De hát nekünk Londonból
kell azt is megtudnunk, hogy
a magyar gyapjuból készült
posztó felette áll az angol posztó-

gyárak legfinomabb készítmé-
nyeinek s ott a magyar posztó
a legkeresettebb árucikk.

Londonban emlegetik megbot-
ránkozva a magyar közönség
szánalmas együgyűségét, amely-
lyel mellőzik a hazai ipart a
brünni selejtes posztókért.

A napokban láttam egy bras-
sói posztógyár gyönyörű min-
taít és egy Brünni posztógyár
s lejtes darabjait...

**A brassói posztógyárat alig
ismeri a magyar közönség, mert
nem hirdet; a Brünni gyár
ellenben Magyarország összes
lapjaiban hirdet és hazánkat
adofizetőjévé teszi.**

Hát ezek után az a feladata
lenne a székelységnek is, hogy
megismertesse házi-ipari reme-
keit és természeti kincseit.

Már egy ízben említettem,
hogy mozifelvételek és képes

levelezőlapok után a székel-
ységnek miképp lehetne megismer-
tetni a világgal páratlan szép-
ségű természeti, néprajzi és
iparművészeti kincseit.

A marosvásárhelyi székel-
kongresszuson foglalkozni is le-
hetne ezzel a kérdéssel, ame-
lyek a dákoróman tévtanok el-
len is hatalmas védelmet nyuj-
tanának. Én pl. éppen most dol-
gozom egy ilyen történelmi
tárgy művön, amely mozgó-
fénykép felvételekkel ismeretné
meg a thurzó, dákk és hun-
dők történetét Erdélyben. Da-
rabomat az Urániának fogom
benyújtani.

Ethnografiai, házi-ipari képek-
kel még nagyobb reklámot le-
hetne csinálni a torockói,
bánffyhungyadi és kalotaszegi
házi-ipari készítményeknek.

Hogy igazam van-e s hogy
külföldön mily nagy sikereket

Emlékeimből.

Írta: lengyelül E. Orbán Ottó.
(1. folytatás.)

Az évek teltek. Eltelt a két év is,
amely időre Knechtel János leánya
neveltetésére a költségeket Kassán
kifizette. Az apátlan, anyátlan, hon-
talan, árva leány minden ismerős,
rokon és pénz nélkül, az intézetből
való kidobás veszélye előtt állott.

De a hol legnagyobb a szükség,
ott van az isteni gondviselés. Most
is így történt. Mentő anyalként ér-
kezett nagyanyám: Gróf Dessewffy
Klára az intézetbe, ahol leányai szín-
tén tanultak és Knechtel Eugeniával
iskolafársak voltak.

Nagyanyám leányaival tanult a
később Gróf Mikes Istvánné, a
mostani szombathelyi megyéspüspök:
Gróf Mikes János nagy-
anyja is.

Nagyanyám értesülvén Knechtel
Eugenia szomorú sorsáról, leányai-
val tovább neveltette és anyai párt-
fogásába fogadta. Ugy gondoskodott
róla, mint saját leányairól.

Mikor aztán a leányok tanulmá-
nyaikat bevégezték, Eugeniát is ma-
gához vette és elvitte a Kassa mel-
lett levő gecsei uradalmába.

Az egész Gecse község az ő tu-
lajdona volt. Gyönyörű várkastélyát
folyó víz vette körül s csak felvonó
hídon lehetett oda bejutni.

Atyám: báró Orbán János a cs.
és kir. hadseregben, mint lovassági
százados szolgált. Résztvett a fran-
cia hadjáratban, honnan két golyó-
sebbel terhelten tért vissza; le-
mondva még nyugdíj igényéről is.
Visszavonult a szülői házhoz Ge-
csére, hogy ott a hadjárat fáradal-
mait kipihenje.

Mikor hazatért, a szülői ház-
nál találta Knechtel Eugeniát, a hon-
talan, apátlan, anyátlan árva leányt
is, akibe szerelmes lett és feleségül
vette.

Ebből a hontalan, apátlan, anyát-
lan árva leányból lángoló lelkesed-
ésselérző, igazán hazaszerető hon-
leány vált, aki a székel népzetet is
megajándékozta nagyevű fiával:
Orbán Balázsszal.

lehetne ezekkel a képes levelező-lapokkal elérni — azt megmondhatnánk Székelyország festőművészei Rájuk lehetne különben is bízni a fényképek felvételét.

A varrottások, szszöttesek szőnyegeket, tájképek, arcképek, ruhaviseletek lefényképezése nem kerülne sokba. A festőművészek feladatai a beállítás és a fénykép kiszinezése lennének. Ha ilyen képekkel egy londoni, párisi céghez fordulna az összes székelyek egyesülete (pl. az E. M. K. E., illetve E. K. E.), ez üzletnek is igen jövedelmező lenne, de óriási eredménnyel járna az idegenforgalom- és házi-iparra nézve is, mert a londoni v. párisi cég elárasszaná székely képekkel az egész világot s divatba hozná a székely népviseletet, mint a bolgár kendőkkel tették.

Hogy ez nem légből kapott állítás, hanem reális dolog, ide írom egyik legszolidabb és legnagyobb angol cég címét, aki képes levelező-lapok kiadásával foglalkozik. Ez a cég feltétlenül bele megy az üzletbe, ha ez iránt hozzá fordulnának a székelység köréből:

Raphael Tuck Et Sons Ltd.
Raphael House
Moorfields City
London E. C.

Ez a cég pontos címe. Különben is a saját házában lakik

Az 1848—49-es szabadságharc után pedig Konstantinápolyban a hontalanul bujdosó magyarokat már ő vette pártfogásába, a kiket vendégszerető házában igaz szívvvel fogadott és huzamos időn át gondozott.

Igy hálálta meg fenkölt lelkü nagyanyám humánus bánásmódját, édes anyai szeretetét — a magyar nemzetnek. Áldassék érette emlékezete!

Édes anyám még vissza emlékezett szülőire. Később elmondotta édes atyámnak, hogyan került ő Magyarországra.

Atyám a bécsi udvar utján az akkori konstantinápolyi nagykövetet utasította, hogy Knechtel Jánosné Foreszti Mária felkutatására mindent elkövessen. S ha még életben találja, közölje vele leányának hol létét.

A nagykövet eljárása sikeres volt. Nagyanyámat megtalálta és tudatta vele leányának életben maradását, valamint családi viszonyait. Egyidejűleg pedig édes atyámat is értesítették a kedvező eredményről.

Nagyanyám az örömhír hallatára, szárnyakat szeretett volna öltetni, hogy minél előbb édes anyai szívére ölelje elveszettnek hitt leányát. Azon-

évtizedek óta, tehát a postahivatal rátalál.

Hanem még két dologra érdemes lenne felkérni a kereskedelmi kormány figyelmét is.

Arra, hogy a hírlapoknak adott vasuti szabadjegyekért ne azt az ellenszolgáltatást követelje, amit ma, hogy t. i. a lapok leközzöljék a vasuti menetrendeket évente 6 ízben. Ezzel nem használnak semmit az államnak, az iparnak, kereskedelemnek, hisz 30 fillérért mindenki megveheti a menetrendet.

Hanem rendezze el a miniszter, hogy évente annyiszor és oly nagy terjedelmű hirdetéseket tegyenek közzé lapjaikban a szerkesztők a magyar háziipar érdekében, hogy ezen hirdetések díjai fedezzék a szabadjegyek árát.

Igy aztán nem fog előfordulni az az eset, hogy a magyar közönség mitsem tud a magyar szőnyegeket, kesztyűket, kalapokat, posztókat, vaj, sajt, paprika stb. beszerzési forrásáról, ellenben még sódort, savanyított ugorkát, mustárt is a csehektől, morvaktól vesz, akik **ezereket költenek a reklámra, hogy milliókat nyerjenek** rajta.

Ez a nagy reklám kell a székely házi-iparnak is első sorban — és nem a jelszavak imádata.

ban az akkori nehéz közlekedési viszonyok mellett, ilyesmikről szó sem lehetett.

De azért rögtön utra kelt és alig várta a boldog pillanatot, melyben két urokáját: Orbán Balázst és Orbán Bódogot láthassa.

Végre megérkezhetett az akkor már Lengyelfalván lakó szülőimhez s a kölcsönös öröm és boldogság kifogyhatatlan élvezete között, itt töltött egy évet.

Egy év múlva ügyei rendezésére visszatért Konstantinápolyba. Ott volt egy évig s akkor megint ide jött családja körébe.

Lengyelfalván szülőimet nagyanyám mindenképp arra akarta rábírni, hogy itt vagyonukat adják el és költözzenek ki a Keletre lakni, ahol ő már a Boszporus partján gyönyörű palotát emeltetett számukra.

Édes atyám a kísértéseknek ellenállott. Semmi körülmények között sem volt hajlandó hazáját elhagyni. Így történt azután, hogy egy év múlva nagyanyám ismét egyedül tért vissza Konstantinápolyba és ott is maradt örökre.

Mindegyiknél győzött a honszeretet, mely mindennél nagyobb, erősebb volt lelkükben...

(Folyt. köv.)

Erdély védelme és a tanító.

Megyaszai Mihály fésűcsernátoni ref. felkész előadása a kézdi áll. tanítók közgyűlésén.

Az iskola munkásai előtt a templom szolgálja kér szíves meghallgatást. Vajjon szétágazó-e utunk, mert találkozásunk rendszeresnek nem mondható? E kétféle munkakörrel, de tárggyal kapcsolatban is az apostol szava csendül fülemben: Táplálkozz a hit és jó tudomány bezedéivel s a J. Krisztusnak hű szolgálja leszel. (I Tim. 46.)

Pál e szavaira meleg lelkem erőteljesen zugja az áment; gondolkodó agyam legkisebb sejtje természetesen, elengedhetetlen szükségnek hirdeti a hit és tudomány szent egységét.

Önök a kicsinyek papjai mi azok mellett a nagyok tanítója! Egyek vagyunk és kell lennünk. Hitünk nagy fejedelme s Isten iránt hűségben, földi hazánk szolgálatában lehet s hadd legyen versenyfutás, de félre kell dobnunk az átkos, nemtelen elsőség hajszolását, a kevésbé finom lelkek, csiszolt elmék szűk látkörű „csak azért is vagyok olyan legény” selejtes elméletét.

Munkánk közössége, felfogásunk azonossága indította Önöket, hogy szerepet adjanak s az Önök iránt érzett kartársi és személyi vonzalóm adja ajkamra első sorban is a köszönet szavát s azután az ígéretet, hogy a közös barázdán óhajtok megmaradni.

A Timotheushoz hangzó parancs nekünk is kötelességünké teszi a hit és tudomány forrásából való merítést, a mit annál inkább meg kell cselekednünk, mert e véráztatta szent rögöket is ugyancsak e kettős fegyverrel védhetjük meg.

Mellőzöm a mi kényes. Nem idézem föl a napi küzdelmek idevágó mozzanatait, mert keserű kacaj törne ki lelkünkéből és Leár királynak hűtlen, gonosz leányaira szórt rettentő átká tudolna ajkainkra.

Beteg van a háznál... nehéz, súlyos beteg. A szülői háztól századokon át távol élt, de a szeretet kiolthatatlan entusiasmusában újra haza talált gyermek, az unionált hazarész komoly napokat él, szinte vigasztalan, megdöbbentő jövő előtt áll.

A föld gyorsuló sebességgel zudul ki lábaink alul. Mint a koporsóra előbb egyesével, kettesével, majd szakadatlan dübörgéssel hull a rög, — megriadtan kapjuk föl fejünket arra a végítéletszerű robajra, mely Erdély minden sarkáról nap-nap után egy-egy magyar birtok összeomlását jelenti.

Az utolsó 10 év alatt csak vármegyénkben 4 $\frac{1}{4}$ millió értékű föld ment idegen kézbe, ami hova-tovább hatványozottan nő, tekintve, hogy az eladósodás szennyhullámai fenyegetőleg tornyosulnak.

A lezajlott Balkán háború a legkomolyabb magunkba szállásra kell indítson. De kétségbeesni, vagy el-leneink erejét lekicsinyelni nem szabad.

Ránk, tanítókra és lelkészekre közvetlenül nem a látható dudva lehaszálása vár, hanem a baj gyökereinek gondos föl kutatása s elemeiben való szeretetteljes, gyöngéd kezelése. Hivatásunk is épen a lelkek bányájába óráról-órára való lebecsátkozás, a gyöngyök fölbu-várolása, napfényre hozása. A bányász legfinomabb csákányával kell fejteni, kitermelni, a közforgalomnak átadnunk az eddig alvó, de most előhívott, megnemesített, helyes irányba indított energiákat.

Természetesen, mint mindenhol, ide is föl készültetés szükséges, még pedig belső és külső. Legfőbb a belső, a hivatottság teljes, lelki átérzése, a nagyratörő nemes ambíció. Ha ez megvan, úgy önmaga teremti elő a többi, a viszonyok szerint szükséges külső eszközök egész arzenálját.

(Folyt. köv.)

SZÉKELY GAZDA.

Mi a célja a székely fiúk kukorica termelési versenyének?

Sehol az országban a kukoricát olyan jól meg nem munkálják, mint a Székelyföldön. Ezt ounan tudom, hogy magam is kapáltam. Haromszor, esetleg négyszer is kapálják a kukoricát a földet bőségesen trágyazzák a kukorica alá, mert hiszen ennél a növénynél nem félnek a megdőléstől, mint a kalászosoknál. Csupán egy baj van a székely kukoricatermelésnél és ez a vetőmag megválasztása, hogy az elsatnyult székely török buza bővebb termővé tétessék.

Az elgyöngült, termést szűkösén adó székely kukoricának faji állapotából kitenyésztés útján végzendő javítását, nemesítését nem várhatjuk be Azalatt tönkre megy a nép. Tehát gyorsabb eljáráshoz fordult a Budapesten lakó székelyek Péterfy Asztaltársasága, amikor három év előtt az eredeti magyar kukoricafajták közül hét fajtát használt termelési kísérletekre. Az 1912. évi sok eső nem engedte meg azt, hogy a termelési verseny teljes legyen, azonban azt föltétlenül igazolta, hogy még a legkisebb terméshozamot adó pici csövű alcsuthi kukorica is több szem termést adott ugyanakkora termő területen, mint a közönséges székely törökbuza. Ezt a termelési versenyt vezetők között a legrésztesebben mutatta ki néhai *Mihály György* székelyszentmihályi tanító, de a termelési versenyt vezetők mindannyian beismerték hogy a közönséges székely kukorica teljesen rászorult a nemesítésre, esetleg a vetőmag kicserélésére.

Az eredmény már az első esztendőben tiszta képet tárt az ügyben

buzgólkodók elé. Azán a két szerencsétlen esztendő nem hogy lehangolta volna, a vezetőket hanem megacélozta a sok nehézség és csapás a tetterős székelyeket.

A második évi árvizpusztítás még hatalmasabb munkára serkentette a budapesti vezetőséget. 123—208—300. Ezek a növekvő számok a kukorica versenyben résztvevő székely fiúk számaikat mutatják.

Az első évben 123 db ajánlék könyvet küldtek a busuló kisgóbék vizsgálására. Második évben öt aranydíj küldésével buzdították a kis székely fukat. (No hiszen büszke is volt az öt aranydíjas gyerek, akár I. Napoleon tüntette volna ki őket!)

A harmadik esztendő, ez a legnehezebb. Istennél az áldás. A vetések sokkal szebben állanak, mint az ország bármely részén. A székely fiúk úgy néztek az otthon járt Péterfy bácsira, mint a reménység ol-tárára.

Ha végre egy rendes termésű esztendő köszönt a székelyekre, akkor kézzelfoghatólag kiderül az igazság. Megtudjuk: melyik vidékre milyen fajta kukorica felel meg? Ha tapasztalásból megtudtuk, akkor következik a cél keresztülvitele.

A bevált kukorica fajta vetőmagját a községbeli székely gazdák részére is a legjobb minőségben és fajtisztságban megszerezük. Hiszen tudni való, hogy ez nem megy egyszerűen. Még a vas-éke is éveken át terjedt el a falukban; az új kukorica-féle is részletekben hódítja meg a falu határát.

Eredeti vetőmagot évről-évre szerzünk, hogy az után-tenyésztést segítsük mindaddig, amíg a fajtajelleg egyes falvakban megerősödik.

A nép maradiságától nem félünk. A székely népnek van érzéke a jobb iránt. Csak lássa meg, hogy a szomszédja több és szebb termést hordott be az egy hold területéről, mint ő, azonnal fölkeresi a tanítót, vagy a papot, aki a termelési versenyt vezeti és szerez a hasznos vetőmagból.

A székely fiúk kukorica termelési versenyének célja nemes, szép és tiszta. Ez az igazi népművelés apostoli munkája. Nem beszélünk lyukat a fejébe a székely gazdának, hanem eléje rakjuk Isten áldását; tudással és érelemmel párosítva. Amit lát, ahhoz kevés magyarázás szükséges.

Az erdélyi megyékben legbővebb termést a szász megyék mutatnak a statisztika számadatai szerint, 18—19 métermázsra kukorica szemtermés katasztrális holdanként. A székely megyék 14 $\frac{1}{2}$ —15 $\frac{1}{2}$ körül állanak. Az oláh megyék még gyöngébbek. Hiszen mi nem is akarjuk elérni a szászok terméseredményeit, csakis egy métermázsával olajtanók a jobb fajta vetőmag által a holdankénti termést. Ez évente 2 millió korona bevétel lenne az öt székely vármegyének.

Aztán a székely nép, ha beleköszölné a jóba, a többtermelésbe, majd

érdeklődik a négyzetes művelésről, a lókapáról, kézi kerekés kapáról és sok más hasznos gazdasági dologról. Mi csak az elfajzott kukorica helyett olajtanánk jobbat adni a népnek úgy, ha ő is akarja. És a nép akarja, mert a velünk küzdők száma a csapásokkal teljes évek után még szaporodott is.

(Budapest) Péterfy Tamás.

A torda-aranyosmegyei gazdák gyűlése.

Torda 1914 június 15.

A Torda-aranyos-vármegyei Gazdasági Egyesület most tartotta meg a hó 14-én Dr Wolff Gyula elnöklété alatt rendes évi közgyűlést. Dr Wolff Gyula meleg szavakban, üdvözölte a jelenvoltagekat miután Török Bálint titkár beszámolt az egyesület 1913. évi működéséről és be-terjesztette az 1914 évi munka programot, mit a közgyűlés jóváhagyó tudomásul vett. Kimpel Flóris egyleti pénztárnok tett ezután jelentést az egyesület mult évi pénzforgalmáról és vagyoni állapotáról, mit a közgyűlés miután jóváhagyó tudomásul vett, úgy a választmánynak, mint a pénztárnoknak a szokásos felmentvényeket megadta. Az elnökségnek s 16 igazgatóválasztmányi tagnak megbízatása a folyó évben lejárván, a közgyűlés egyhangulag ismét megválasztotta elnökéül: Dr Betegh Miklóst, alelnökül: Dr Wolff Gyulát és Dr Horváth Miklóst. Az ig.-vál. tagjai sorába beválasztottak: Bardóc János, Egerházy Lajos, Erdélyi Elemér, Elekes Árpád, Gállos Aladár, Gönczi Miklós, Mayerffy György, Dr Harmath Béla, Osztián Géza, Retezár Gerő, Szentkirályi Gábor, Papp Gergely, Toth Olivér, Wagner János és Zalányi György, jogtanácsosnak: Dr Balog Elek ügyvéd választott meg. A közgyűlés az E. G. E. kiállítási szakosztálya kérésére az egylet tulajdonában levő szakosztály, részjegyét az egyletnek vissza adományozta és annak kisorolása útján való beváltásáról lemondott. A közgyűlés táviratilag üdvözölte Bárány Ghyllány Imre földmiv. minisztert Ezzel a gyűlés, melyen a tagok szép számmal vettek részt, véget ért. A közgyűlést megelőzőleg az igazgatóválasztmány tartott ülést Dr Wolff Gyula alelnök elnöklété alatt.

Városi szépitő egyesület.

Székelyudvarhely, 1914. június.

A mult év végén megalakult „Székelyudvarhely r. t. város szépitő egyesülete” alapszabályait a Belügyminiszter jóváhagyta és ezzel városunknak egy nagyon is régen nélkülözött szervének megvalósulása következett be.

A Székelyország hasábjain számtalan tanujelét adtuk azon őszinte törekvésünknek, mely a haladás, természetes fejlődés szép és nemes alkotások előmozdítása, munkálásából áll s így mi sem természetesebb annál, hogy e régen nélkülözött szerv megvalósulását a legnagyobb örömmel üdvözöljük.

Amikor azonban az egyesület megalakulása őszinte örömmel tölt el bennünket, nem bírjuk elnémitani azt a mély sajnálatunkat, azt a féltelmünket, amelyet az új egyesület alapszabálya okoz.

Ha az alapszabályokat alaposan átvizsgáljuk, arról kell szomorúan meggyőződnünk, hogy az új egyesület, ha annak az alapszabályoknak a keretében kell működését kifejtse, tisztének, hivatásának és rendeltetésének betöltésére képtelen lesz.

Minden egyesületnek az alapszabálya alkotja az életműködést szabályozó vércsatornázatot és ha az a vércsatornázat hibás, a szervezet egészséges fejlődését kizártnak, az egyesületet magát vérszegénynek, bénának kell és lehet tekinteni.

Eltekintve az alapszabályok magyartalan, nyakatekert szövegezésétől, legfőbb és legkiválóbb hibáját abban kell konstatálnunk, hogy az egyesület feladatául egészen más kört állapít meg, mint amely kört betölteni az ily egyesületek hivatva vannak.

A szépitő, szabályozó, város rendező és fejlesztő egyesületek hivatása és rendeltetése ugyanis nem a szorosán vett alkatasokból, — amire anyagilag képtelen — hanem az indítványozásból és abból áll, hogy indítványának megvalósítására, társadalmi súlyával, befolyásával a város vezetőségét, képviselőtestületét kényszerítse és a kivitelt a kitűzött cél elérhetésének biztosítása céljából ellenőrizze és irányítsa.

Az egyesület oly anyagi erővel nem rendelkezhetik, hogy magára hagyatva, a saját erejéből számottevő alkotást valósíthatna meg s így ha az alapszabályainak keretében mozog, nyilvánvaló, mikép hosszú évek telnek el, amíg létezését kimutatni képes lesz. Pedig az eddigi mulasztások is már a polgárság igényeinek a minimumát is teljesen eltemették, a megélhetését a legnagyobb mértékben veszélyeztetik.

Hiszen városi fejlődésünk elmaradása nem csak a szépérzékünket, hanem a zsebünket is megtámadja, amennyiben az egészséges idegenforgalmat kizártná teszi. Már pedig itt, ahol három gyógyfürdő van, te-

hát az idegen forgalom megteremtésének megfelelő rugói, indító okai vannak; nyilvánvaló, hogy egészséges városfejlesztés mellett, idegenforgalmat elérni a lehetetlenségek közé nem tartozik.

Az idegen-forgalom tehát megfelelő városfejlesztés mellett elérhető. S mert az idegen-forgalomnak a lakosság egyetemére jótékony hatása van, nyilván való az is, hogy a fejlesztés anyagi, terhét a lakosság egyetemének kell, hogy vagyoni arányban viselje, annyival inkább, mert a remélhető hasznot is a lakosság egyeteme vagyoni arány szerint élvezendi.

Annak a hangoztatása, hogy a város magas pótdója a szabályozás terheinek viselhetését kizárja, egyáltalán nem áll meg, mert nem az a baj nálunk, hogy a beszédett adó kevés az ily költségek fedezetére is, hanem az, hogy a mai egészségtelen gazdálkodás igen sok felesleges, haszontalan kiadása vonja el az egészséges dolgok megvalósítása elől az anyagi erőt.

Hogy ez így van, már igen sokszor kimutattuk, de bizonyítja egyébként az is, hogy évtizedek óta semmi oly alkotás, amely jövedelmet is szerezne, eszközölve, megvalósítva nem volt. Bizonyítja, hogy az építkezési és szabályozási-alap, bár évek óta semmi építkezés sem történt, állandóan apad, egyéb nem rendeltetésének megfelelő célra használtatik fel. Hogy az egészségtelen gazdálkodás leplezése céljából a zárszámadások oly érthetetlenül szerkesztetnek meg, hogy azokból azt megállapítani, hogy mit mire költöttetek, egyenesen képtelenség...

De visszatérünk a tárgyhoz s reámutatunk az alapszabályok egyéb hibáira és hiányaira is.

Azt már mondtuk, hogy a szépitő egyesületeknek tulajdonképp mi is a feladata s így külön kommentár nélkül is megállapíthatjuk azt, hogy e feladatát csak akkor teljesítheti jól és teljesen, ha az egyesület, mint a képviselőtestület nem létező szépitő bizottságának a helyét pótolja, a képviselőtestületi közgyűléshez javaslatokat tesz, avagy a közgyűlés meghagyására egyes ott felmerült esetekben terveket készít és a képviselőtestület határozatait, társadalmi erővel kiforszírozza s a végrehajtásra felügyel.

Az egyesület tagjainak befolyása az egyesület életére, alapszabályszerűleg biztosítva nincsen és az egyesület szükséges tisztikarát sem szervezte meg helyesen a jóváhagyott alapszabály.

Az alapszabály szervez ugyanis egy elnöki, 2 alelnöki, egy pénztárosi, egy gazdai s 2 ellenőri és két jegyzői állást.

Hogy két ellenőri és két jegyzői állás mire való és hogy titkári állás miért nem rendszeresített, azt megérteni nem lehet.

A két-két állás szervezése ugyanis azt fogja eredményezni, hogy betöltői igyekezni fognak hivataltársukra

áthárítani a teendőket s e miatt majd a két jegyző és két ellenőr mellett, nem lesz egy sem, aki a tisztét betölteni akarná. Szóval maga az ügy: két szék között a pad alá kerülhet. Társadalmi életünknek ugyanis megvan az a rákfenéje, hogy a mozgalom megindítása a kelletnél jobban felhevíti, de csak azért, hogy a hevülés megszűnte után, teljesen eler nyedve, a legnagyobb tétlenségbe merülhessen.

Hogy ez így van, arra számtalan példát tudnánk felsorolni, de nem ohajtunk más egyesületek belé-ével foglalkozni s így azon példák ismertetésétől eltekintünk.

A titkár, tudjuk, hivatásánál fogva kopószerepet kell betöltsön. Tehát nyomoznia kell a szükségleteket és a közhangulatot, amit az elnök állásánál fogva megtenni képtelen. Világos tehát, hogy titkári állás hiányában az egyesület éppen a legfontosabb szervét kénytelen nélkü lözni, vagyis a jobb kezét...

A választmány megalkotása, amennyiben 9 tisztviselőből és csak 6 egyesületi tagból áll, merőben igazságtalanul tulerőt biztosít a tisztviselői karnak és lehetetlenné teszi az egészséges ellenőrzést. Amin természetesen nem változtat az, hogy a tisztviselői kar is az egyesületi tagokból lesz toborozva; nem változtat pedig azért, mert a megválasztásban megnyilatkozó bizalomnak soha sem szabad az ellenőrzésről való lemondást magában foglalnia s így nyilvánvaló, hogy a választmányban abszolút többséget nem a tisztviselői karnak, hanem éppen ellenkezőleg az ellenőrzésükre kiküldött többi tagoknak kell juttatni.

Bár még sok hiányra lehetne reá mutatni, észrevételeinket azon javaslattal rekesztjük be, hogy az új egyesület első és legfontosabb feladatául egy egészséges és jó alapszabályok megteremtését tűzze ki, addig célszerűen egy lépést sem tehet.

A falu éneke szegény Zsuzsikához.

Hová lett, háová két piros rózsád;
Zsuzsika látod, hervad az orcád?
Zsuzsika látod, füstöl a város,
Óh, és soh'se, de sohse virágos?

Zsuzsika édes, keleten messze
Fekete köd ült fehér hegyekre.
Hegyek tövében egy falu álma,
Zsuzsika, mintha te reád várna...

„Zsuzsika nem jössz? Zsuzsika várlak!
Zsuzsika ne élj te csak a manak!
Idegen néked, füstös a város.
Csak a te falud tája virágos.

Zsuzsika jobb itt szép rokojában
Járni mosolygós, sugaras nyárban.
Szébb is a rengő, ringó mezőben.
Zsuzsika, tudsz te nyugodni tőlem?“
(Kolozsvár) **Portik Andor.**

Rádium itt, — Rádium ott.

Rádium a Székelyföldön.

Unos-untalan hangoztatjuk a „Székelyország“ hasábjain, hogy szegény, sőt koldus gazdagok vagyunk mi itt, a Székelyföldön.

Hegyeinkben mesés kincseket rejtetet a kőszirtek tömege. Völgyeink a legdrágább gyógyerővel bíró ásványvizekkel bővelkednek.

Ezzel szemben pedig nyomorgunk, a nép szüntelenül vándorol és honját nem leli a hazában.

Ha mi egyszer egyértelemmel, honfiai lelkünk teljes lángjával összefoghatnánk; ha Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyék vezereit együvé tömörítve, mindnyájan egyért és egy mindannyiért küzdeni látnók, hej! de gyorsan megváltoznék kincses Székelyföldünk szomorúan elkedvetlenedett, siralmas ábrázata...

No, de most nem egyedül erről van szó. Nem. Egy régi igazságot akarunk megrögzíteni és — bár csak lehetne! — világgá kiáltani.

Nagysolymosi *Koncz Ármín* gyógyszerész igazságáról beszélünk, amelyet ma már örömmel üdvözöl minden igaz lelkű székely és irigység nélkül terjeszt a jó hazafi.

Ez a derék patikus életében egész vagyont költött reklámra és rendíthetetlenül hirdette, hogy: „ha bár vannak hasonló összetételű ásványvizeink még, de *egyiknél sincs meg az a bámulatos gyorsan behövelkező gyógyhatás, mint a Homoród-fürdő és vizénél.*“

Mostanig csak egyedül ő, a semmi áldozatot e célra nem sajnáló gyógyszerész bizott évről-évre mind jobban megerősödött tapasztalatai nyomán igazságában, melyet a szakértő orvosok és vegyész barátai többször kicsinylően lemosolyogtak.

E miatt aztán hirdetéséből is kénytelen volt kihagyni tényleg merésznek látszott állításait. De azért szóval tovább ágított — megisméltődött tapasztalatai alapján.

Currier asszony a *Rádium* feltalálásával a világot csodálatba ejtette és annak rendkívül nagy gyógyhatásáról az orvosok is meggyőződtek.

Mi sem természetesebb, minthogy Nagysolymosi *Koncz Ármín* székelyudvarhelyi gyógyszerész rögtön kapott az alkalmon s hogy a régebben mosolygott szakértőket és vegyész barátait is állásfoglalásáról meggyőzze, az e téren bőséges tapasztalatokkal bíró *Hothny Antóinnal* a „Homoródi Klotild-forrás“ vizét megvizsgáltatta.

Ezt az áldozat-készséget bámulatos eredmény kísérte. A vizsgálat ugyanis kiderítette, hogy a „Homoródi Klotild-forrás“ minden egyes liter vizének óránkénti Rádium-aktivitása 626 volt egységnek felel meg. Tehát egy 60 cm. széles és 50 cm. magas rendes fürdőkád vizét véve alapul, összesen 225.460 Volt egy-

séget jelent. Ami oly nagy mennyiségű és erejű, hogy *hazánkban* az eddig ismert s megvizsgált vizek között a *legerősebbek közé* sorozza!

Tehát fenyesen kiderült Homoród-fürdő páratlan gyógyhatásának a titka és beigazolást nyert Nagysolymosi *Koncz Ármín* gyógyszerész évtizedek óta tapasztalt igazsága.

A külföldi Baden-Bádeni Mur-forrás 28 és a Frigyes-forrás mindössze 7 M. egységű aktivitással bír.

Mindezekből meggyőződést szerezhettünk, hogy mily mesés kincset érő gyógyhatású vizet bírnak a „Homoródi Klotild-forrás“-ban, melyet Székelyudvarhelyt korsós számra napoként frissen töltve osztogatnak házról-házra szerteszt — havonta három koronáért.

Nagysolymosi *Koncz Ármín* megbecsülhetetlen kincset bocsájt a gyógyulást és üdülést kereső közönség rendelkezésére a kies fekvésű, vadregényes, ősi fenyvesek között levő „Homoród-fürdő“-ben.

Hiszen azt a rendkívül nagy gyógyerővel bíró Rádiumot, melyet mesterséges uton is igyekeznek az emberiség javára kihasználni és pedig elég drágán, amennyiben az egyetlen fürdésre 10 márkába 12 K kerül, míg „Homoród-fürdő“ a sokkal erősebb (225.460 egységű) természetes fürdő ára ruhával, tussal mindössze 1 koronába, emaillezott kádban pedig 1 K 20 fillérért kapható.

Küszöbön áll a fürdő-idény. Homoród-fürdőben javában foly a rendezkedés. *Pálmay József*, a minden irányban előzékegy fürdő-igazgató megérkezett.

Az érdeklődés már most sokkal nagyobb, mint a múlt évben. Kétúő zenekara is lesz, a mennyiben *Balogh Jancsi* hírneves kolozsvári bandája van szerződttve.

Szóval Homoród-fürdő a kedvezőnek ígérkező új állapotok mellett, az idén a Székelyföld egyik leglátogatottabb üdülő és gyógyhelye lehet.

— A gazdák és az Altruista-bank...

Mint ismeretes, a Magyar Földhitel Intézetek-Országos Szövetsége, a tavaly módosította alapszabályait, a melynek alapján a földbirtokokra való hitelnyújtás megkönnyebbitett. Sajnosan tapasztalták azonban a gazdák, hogy dacára a módosított alapszabályoknak s a 12 millió koronának, a mit a kormány birtokpolitikai célokra a banknak átengedett — a hitelkényeket a bank nem tudja kellőleg kielégíteni, sőt a legtöbb esetben nem a 75, de 50 százalékát sem nyújtja a bank a birtokok értékének. A módosított alapszabályok mielőbbi életbe lépése és alkalmazása céljából, a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület ártirt az Altruista-bank igazgatóságához s kívánatos volna, hogy a módosított alapszabályok értelmében való kölcsön-nyújtás érdekében, az összes erdélyi vármegyei gazdasági egyesületek forduljanak megkereséssel az Altruista bankhoz.

HIREK.

— **Szives kérelem.** A „Székelyország“ összes olvasóit őszinte szeretettel zra kérjük, hogy e lap minél szélesebb körben való terjesztésére egy pár jó szót, esetleg baráti levelezéseiknél néhány ajánló sort ne sajnáljanak. Előfizetésükkel, hirdetési megbízásaikkal tegyék lehetővé, hogy a Székelyföld vármegyéit érdeklő szellemi kincseket összegyűjtsünk s azoknak illetékes helyükön irvényt szerezhessünk. Ehhez kérjük a hazafias támogatást.

— **Báró Orbán Balázs Irodalmi Társaság** lesz a neve annak az udvarhelyvármegyei írők-és újságírókból álló szervezetnek, melyet közelebbről nekünk is meg kell alakítanunk. Meg kell, mert a szükség követeli és székely fajfontartásunk s a magyar nemzeti érdek elengedhetlenül parancsolja. A című vett név méltó lesz a hazafias célhoz. Nekünk is méltók kell legyünk Orbán Balázshoz, a dicsőséges, páratlanul honszerető székely név viselőjéhez, akinek Udvarhelyvármegye, mint szülőföldje, de az egész székelység is örök hálával tartozik. Állítsunk patheont Báró Orbán Balázs emlékének egyszerű, puritán jellemű, de törhetetlen, kiirthatatlan meleg honszeretetével párosult — önfeláldozó munkássága követésében. A csoportosulásra való felhívást az érdekeltek azonnal megkapják, mihelyt az előkészületek befejezést nyernek.

— **Majláth püspök** bérma örútjában hétfőn Csikból Háromszék-vármegyébe érkezett *Szentiványi Károly* rátóti prépost kíséretében. Csikmegye véghatárán *Bartalis Ágost* szentmártoni főszolgabíró bucsuztatta el lelkes, szeretettől áthatott beszédében, míg Háromszék-vármegye szélén *Dr Király Aladár* alispán nagyszabású beszéddel üdvözölte a főpáosztort. Kézdiszentléleken a diszkapunál *Oláh Dániel* plebános, Kézdivásárhelyt pedig *Dr Török Andor* polgármester és a templom ajtajánál *Szikra Lénárd* plebános fogadta. Majláth gróf püspök érkezésekor ép úgy szóltak a református templom harangjai is, mint a kantai róm. kath. templomé. Ez megkapóan, székely testvéries érzéssel dokumentálta, hogy a püspököt mily szeretet várta s e szeretet fészket vert magának nemcsak katolikus hívei, hanem a más felekezetiek szívében is. A püspök szerdán hosszú kocsisortól kísérve utazott Sepsiszentgyörgyre, hol a városháza előtt felállított diszkapunál *Bálint Dénes* polgármester fogadta.

— **Sepsiszentkirályi Nagy Lajos**, a nagyenyedi ref. Bethlenkollegium tanító-képzőjének tudós nyug. igazgató-tanára 76 éves korában elhalt Nagyenyeden, hol az egész város részvéte mellett *Nagy Károly* püspök-helyettes végezte a temetési szertartást.

— **Az E. M. K. E. bagyona** mint a március—május havi kimutatásból kitűnik — felülmúlja a negymillió koronát.

— **Római kiküldött a Székelyföldön.** Ozorai Izidor római kiküldött, volt magyarországi Mariana provinciális, e hó 17-én Székelyudvarhelyre érkezett a szent Ferenc-rendi zárda látogatására. Ez évben lesz ugyanis az erdélyrészi székely provinciának rendfőnökválasztása és a nagykáptalan, mely a rendfőnök és kormánytanács választását s az áthelyezéseket intézi. Székelyudvarhelyről a római kiküldött Medgyesre utazott és körutját onnan tovább folytatja.

— **Homolay Lajos** székelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgató, pénzügyi tanácsost a pénzügyminiszter a brassói pénzügyigazgatósághoz hasonló minőségben áthelyezte. Csikvármegye is eddig a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz tartozott. Most azonban rendezés alatt áll a csikvármegyei pénzügyigazgatóság hivatali helyisége s az épület átvételénél, a *Fejér* Sándor alispán elnökletével kiküldött bizottságban, még Homolay szerepelt. Az új pénzügyigazgatóság július 1-én működését már megkezdi *Cserna* István pestvidéki pénzügyigazgató-helyettes vezetésével, akit az igazgatói állásra kiszemelték. A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatói állás betöltése is rövidesen megtörténik.

— **Kettős ünnepe volt** a nagy-szebeni hadapród-iskolának. Ünnepelesen avatták fel az egykori erdélyi kormányzó és tábornagy: Schwarzenberg Károly herceg emléket megörökítő művet. Schwarzenberg herceg a Mincio, St. Lucia, Curtatone, Goito, Vicenza, Soma, Sommacampagna és végül Custozza, Volta és Milano meletti ütközetekben vett részt. Másnap (vasárnap) pedig ő felsége mellszobrát leplezték le, a mely fehér márványból készült. A művészi alkotást a jelenleg Johannisburgban Transzválaban élő magyar szobrász: *Szamosy* Imre készítette még akkor, amikor katonászkodott. *Uchvay* tábori főpap miséje után, az intézet volt növendékei közül a rangba a legidősebb: *Nagysolymosi Koncz* Henrik vezérőrnagy tartott nagyszabásu alkalmi beszédet, melyet a hadtestparancsnok intézésére a lepel lehullása követett. Majd kövesházai *Kövess* Herman hadtestparancsnok lelkes szavakkal átadta a szobrot *Spiesz* Ágost alvezéres, iskolaparancsnoknak; aki emelkedett hangulatu beszéd kíséretében vette át.

— **Szőlészeti vitagyűlés Tordán.** Tordaaranyosvármegyében az idén rendkívül nagy károkat okozott a szőlőben a fagy és jég. E két csapáshoz jött még a szőlőmolynak nagy mértékben való fellépése, amely most a virágzás idején és augusztus hóban pusztítja a szőlő virágját, illetve bogóját. A fagytól és jégveréstől szenvedett tőkék művelésének

megbeszélése céljából, a „Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egylet” az új- és ótordai gazdakörökkel karöltve ma Tordán vitagyűlést rendez. Vitarendezők: *Szemere* Bálint szőlészeti és borászati felügyelő és *Török* Bálint gazd. egyt. titkár.

— **Melyik a drágább?** Magyarország területén 11 millió róm. kath. hívőnek 66 középiskolája, 2 millió 500,000 reformátusnak 27 gimnáziuma és az ág. evang. 25 gimnáziuma van. Ezek 1912. évben a következő államsegélyt kapták: A róm. kath. iskolák 747,658 K-t, a református kollegiumok 1 millió 205,292 K-t, az ág. ev. lutheránusok 1 millió 229,817 K-t. Ebből egy-egy iskolára esik: a róm. kath.-nál 11 ezer 328 K 10 f, a reformátusoknál 44 ezer 640 K 44 f, a lutheránusoknál 45 ezer 192 K 68 f. E szerint tehát egy tanuló az államnar belekerül évenként: a róm. kath. középiskolákban 35 K 55 f, a reformátusoknál 135 K 5 f, és a lutheránusok többnyire száz nyelvű iskolában 166 K 14 fillérbe, vagyis a lutheránusok a legtöbb államsegélyt kapják.

— **A répáti víz** e hó 30-án d. e. 10 órakor Kászoniimpér község házánál bérbeadja a közbirtokosság és pedig a Magyar ásványvízforgalmi és kiviteli R.-t. terhére 1927. évi július 30-ig terjedő 13 évre. Eddig 8502 korona bért fizetett a nevezett társaság, de már fizetni nem tud, mert rosszul ütött ki neki a borvíz üzlet. Pedig a Répáti víz igen keresett égvényes savanyu víz. Naponta 3600 liter palackozható belőle évi 311 napon át. Bánatpénz 5000 K. A közbirtokosság elnöke: *Boldizsár* Lajos, kinél a feltételek megtekinthetők.

— **Az Aranyos folyó völgyének öntözhető tétele** érdekében a tordaaranyosvármegyei gazdasági egylet legutóbb elhatározta, hogy akciót indít. Mezőgazdasági szempontból a terv keresztül vitele rendkívül nagy jelentőséggel bírna. Hogy azonban ez mennyibe volna keresztülvihető, azt csak a felmérések eszközlése után lehet majd megállapítani. Az előmunkálatok és felmérések megejtését az egyesület a földművelésügyi minisztériumtól fogja kérni.

— **Részvénytársasági mérlegek.** A keresk. törvény 108. §-a világosan előírja, hogy minden egyes részvénytársaság a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleget 8 nappal a közgyűlés előtt közzé tegye. Ugyanez a tv. 221. §-a pedig az illetékes törvényszéket kötelezi, hogy a mérleg közzétételének elmulasztásáért kettőezer koronáig terjedhető bírságot kiszabjon. A budapesti ítéltábla 1914 jun. 14-én 1317—904. és 1904. nov. 29-én 2928—904. sz. ítéletei félreismerhetlenül kimondják, hogy a közzététel célja nem egyedül a részvényesek informálása, hanem az is, hogy a társasággal egyéb jogviszonyban levők (például a hitelezők, betevők),

vagy jogviszonyba lépni kívánók, a társaság vagyoni helyzetéről tájékozódást szerezhessenek. Az egyik ítéletben különösen hangsúlyozza a bíróság, hogy a mérlegnek a társaság üzlethelyiségében megtekintésre való kitétele, nem elegendő. (L. Grecksák Károly Keresk. törv. zsebkönyve.) Ezzel szemben — különösen vidéken — alig van bank vagy más részvénytársaság, mely a törvény rendelkezéseit betartaná. A közgyűlési meghívót még nyilvánosság elé viszik, mert a hirtel példányokat a törvényszék beköveteli, de már a mérleget, eszükben sincs közzétenni. Elégnek tartják, ha a mérleget kinyomtatva — a részvényeseknek megküldik. Kívánatos lenne tehát, hogy igazságügyi miniszteri, illetve kereskedelemügyi miniszteri rendelettel ez a dolog egységesen szabályoztassék, vagyis a részvénytársasági mérlegek hirtel közzététele elrendeltesék, miután csakis ezt lehet ma már elfogadható közzétételnek tekinteni.

— **A Magyar Mérnök- és Építészegylet** mű- és középítési szakosztálya az Eternit-művek Hantschek Lajos cég nyergesujfalusi gyártelepének megtekintése céljából e hó 10-én tanulmányi kirándulást rendezett, amelyen az említett egyesület számos tagja, a Magyar Építőművészek Szövetsége, továbbá csaknem az összes M. kir. Minisztériumok, a M. kir. Államvasutak, a Kassa-Oderbergi Vasut, a Cs. és kir. Köző Hadsereg és a M. kir. Honvédség, valamint egyéb közhivatalok műszaki, illetve építési osztályainak számottevő tagjai is résztvettek. A társaság, amelyben a hazai építőiparhoz tartozó legelőkelőbbjei képviselve voltak, a fennemlített vállalat igazgatójának Fischer Róbert kereskedelmi tanácsosnak vezetése alatt élénk érdeklődéssel tekintette meg ezen hazának határain túl is legelőnyösebben ismert vállalat gyártelepét. A mintaszerű gyártelep és a gépberendezés tökéletes volta, de különösen az elmés gyártási mód koltoltan dicséretben részesült. A külön hajóval történt visszautazás alkalmával a Magyar Mérnök- és Építészegylet alelnöke Hüttl Dezső műegyetemi tanár a kiránduláson résztvevők mindnyájának nevében dicséző szavakkal emlékezett meg a kiváló jószágáról és minőségbeli fölényéről, amellyel az Eternit-pala rendelkezik, hozzáfűzvé, hogy az Eternit-palának felsőbbesége előnyei folytán semmiféle versenytől tartani nem kell. Egyhangulag az volt a vélemény, hogy a magyar Eternit-művek és azoknak gyártmányai hazai iparunknak minden tekintetben dicsőségére válnak.

— **A NAP ujtása!** A NAP nagyszabásu journalistikai ujtást hoz, amelyik szenzáció lesz és meglepetést, mint annakidején A NAP első lépése volt. Junius 15-étől kezdve A NAP mindennap egy képes mellékletet ad. Külön e célra gyártott,

finom rotációs papirosra van nyomtatva. A NAP mindennapos melléklete: a KEPES NAP, amely közül képeket, fényképeket, rajzokat, tréfákat, fotográfiában Budapest, az ország, a világ eseményeit azon a napon, amikor az esemény aktuális. A melléklet maga külön újság és egy családnak egész napra való olvasmányt és látni valót nyújt. A mellett A NAP maga hirszolgálatának folytonos tökéletesítésével mindig teljesen informált újság, amely minden reggeli lapot megelőzve jut el az olvasó kezébe. A NAP ára képes melléklettel együtt mégis csak 6 fillér. Előfizetési árai: egy évre 18 K, fél évre 9 K, negyed évre 4.50 K, egy hónapra 1 K 60 f.

20-adik évfolyam. 20-adik évfolyam

SZÉKELYORSZÁG

(„Székely-Udvarhely”)

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhely-vármegyék pártoktól független, székely érdekű újsága a székelység előharcosa. Szerkeszti s kiadja **BETEGH PÁL** lapulajdonos. Előfizetési ára egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

E nap

Szerda,
július hó
1
Theodorik

„Mindnyájan egyért s egy mindnyájáért”
Célja a székelység önművelési és szellemi fejlődésének előmozdítása minden irányból s a „Mindnyájan egyért s egy mindnyájáért”
az új évnegyed kezdete. Ha előfizetése lejárt, sieszen azt megújítani, hogy a „Székelyország” b. címre ezután pontosan érkezzen testvéri törekvés alapján, a nemzetföntartó elem boldogulásának forrásait feltárni, felszinen tartani a mult, jelen és jövő tárgyilagos, politikától mentes, szigoruan igazságos, szeretetteljes latolgtatásával. — Aki igaz székely, aki magyar, részt kell vegyen e nemzetet védő nagy munkából!

Mutatószámot bárhova küld a „Székelyország” kiadóhivatala Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon sz. 15.

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi Polgári Önképző- és Segélyző-egylet folyó évi július hó 5-én d. u. 2 órakor saját nagytermében évi rendes közgyűlést tart, amelyre a tagok tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1913. évi számadások megvizsgálása és az eről felvett jegyzőkönyv felolvasása s a felmentvény megadás. 4. Leltárvizsgáló bizottság jelentésének felolvasása. 5. Könyvtárnok jelentése és a vizsgáló bizottság által felvett jegyzőkönyv felolvasása. 6. Tisztviselők és választmányi tagok lemondása és újra választása. 7. Indítványok. A választmány.

— **Aranka-írtás legjobb módja.** Mielőtt az aranka virágozni kezd, tehát június hónap elején, a gondosan átvizsgált heretáblák aranka feltáit alkalmas módon kijelöljük s azután a felt szélén köröskörül még

egy jó lépésnyire hozzá számítva lekaszáltatjuk, pár napig ott hagyva a lekaszált hererészekben van, ha az kezd kiszáradni, elpusztul s az új arankafoltot a törzsön visszamaradt arankarészek fogják képezni. Most a lekaszált foltokat jó vastagon behintjük lehetőleg szalmamentes friss lótrágyával. A trágya alatt az aranka kipusztul s mikor 3-4 hét múlva a trágyát e foltról eltávolítjuk, a lucerna szépen és buján fog kihajtani, míg az arankának nyoma sem lesz. Ez egy gyakorlatilag kipróbált s kitűnő eredményeket szolgáltató aranka irtási mód, amelynek keresztülvitele semmiféle nehézségbe nem ütközik. Feltétlenül szükséges, hogy a látható folt szélein még egy lépésnyit az irtási területhez hozzávegyünk, mert az aranka egyes szálai a herefélék között tovább nyulnak, mint a látható folt. Ha ezek megmaradnának, kevés idő múlva a kiirtott folt körüli 6-8 új foltot fogunk találni, mely a megmaradt arankaszálak tovább növekedése folytán keletkezett. (Bp.)

— **Bartha Miklós** városligeti szobrát ma leplezik le országos ünnepek keretében Budapest fővárosban. Az udvarhelyvármegyei, rugonfalvi, ragyogó tollú székely publicista ünnepzése napján szív és lélekben mindnyájan ott leszünk!

— **Erdélyi tanítók gyűlése.** Az Erdélyi R. Kath. Tanítóegyesületek Szövetsége XIV. évi rendes közgyűlését július 7-en d. e. 9 órakor a csíkszeredai főgimn. tornacsarnokában tartja. A gyűlés egyéb tárgyain kívül előadást tartanak: *Molnár Lázár* tanító, *Szlávik Ferenc* tanár, al elnök, *Fischer Károly* tanító, a székely háziiparról értekezik *P. Lokody Gergely* Szent Ferenc rendi szerzetes tanító, a tanítók és az élétről pedig *Páll Albert* nyug. tanító.

— **Az Apolló nagy mozgóban** Székelyudvarhelyt ma (vasárnap) a Gladiátorok klasszikus filmtragédiát 5 felvonásban adják elő.

— **A Royal mozgó** ma d. u. este 8 órakor *Saturnin Farandol* rendkívül furcsa kalandjait 6 felvonásban mutatja be.

Nyomtatja és kiadja BÉTEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt

Sz. 2544-914 tkvi

Árverési hirdetmény és kivonat

Márton Mihály Péter (alsó) végrehajtónak Orbán Ferenc (belső) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881. LX. t. c. 144., 146. és 147. §-ai értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 91 K 70 fillér eddig megállapított per- és végrehajtási és az árverési kérvényért ezuttal megállapított 23 K 30 fillér költség, valamint a csatlakozottnak kimondott Oláhfalvi és homoródmenti takarékpénztárnak 196 K s jár., 190 K s jár., 300 K s jár., 226 K s jár., 80 K s jár. és az Udvarhelym. takarékpénztárnak 772 K

tőkekövetelése és járuléka behajtása végett az oklándi kir. járásbíróóság területén levő Lövete községben fekvő s a lövetei 455. számú telekjkvben felvett A† 832. hr. sz. kertre 8 K, 835. hr. sz. kertre 5 K, 2567 hr. sz. szántóra 5 K, 2581. hr. sz. szántóra 8 K, 2683. hr. sz. szántóra 12 K, 3221. hr. sz. szántóra 7 K, 3393. hr. sz. szántóra 2 K, 4259., 4262. hr. sz. szántóra 8 K, 4274-2. hr. sz. kaszálóra 3 K, 4404 hr. sz. szántóra 5 K, 4411., 4412. hr. sz. szántóra és kaszálóra 10 K, 156-2. hr. sz. szántóra 20 K, 5161. hr. sz. szántóra 4 K, 6437. hr. sz. szántóra 4 K, 7662 hr. sz. legelőre 2 K, 9050 hr. sz. kaszálóra 9 K, 10423-2. hr. sz. kaszálóra 2 K, 10432., 10433. hr. sz. kaszálóra 3 K, 10880. hr. sz. kaszálóra 14 K, 11691. hr. sz. kaszálóra 36 K, 13008. hr. sz. kaszálóra 22 K, 14073. hr. sz. szántóra 2 K, 1112b^o, hr. sz. udvartérre 300 K, 10431 hr. sz. szántóra 2 K, 10424., 10425. hr. sz. kaszálóra, szántóra 5 K, 1426., 1427. hr. sz. szántóra 2 K, 1047. hr. sz. faházra 3° K, 10434. hr. sz. szántóra 8 K, 8081 hr. sz. kaszálóra 13 K, 10422 hr. sz. kaszálóra 3 K, 7655-2. hr. sz. legelőre 1 K és 8078. hr. sz. kaszálóra 2 K kikiáltási árban. A telekkönyvi hatóság az árverésnek *Lövete község házájánál megtartására 1914 évi július hó 22. napjának délelőtti 8 óráját* tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. 60 t. c. 150. §-a alapján állapítja meg.

Az árverés alá eső ingentlant a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet (1908. XLI. t. c. 26. §.)

Kir. Járásbíróóság, mint telekkvi hatóság Oklándon, 1914. évi május 18. Kelemen s. k. kir. jbiró.

A kiadvány hitelül

Horváth

kir. telekkönyvezető h.

Sz. 2777/914 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Baróthi takarékpénztár r. t. végrehajtónak Szabó Lajos és Tikosi Ferencné Boér Róza végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 482 K tőkekövetelés és járuléka behajtása végett Szabó Lajosnak az oklándi kir. járásbíróóság területén levő, Homoródalmási községben fekvő, s a homoródalmási 862 számú telekjkvben felvett A† 5617. hr. sz. kaszálóból való $\frac{1}{4}$ -ed jutalékra 65 K, 5624. hr. sz. kaszálóból való $\frac{1}{4}$ -ed jutalékra 30 K, 5618., 5619. hr. sz. kaszálóból $\frac{1}{4}$ -ed jutalékra 17 K 25 fillér, az u. o. 1589. számú telekjkvben felvett A† 254. hr. szám kőházából való $\frac{1}{2}$ -ed jutalékra 600 K, Tikosi Ferencné Boér Máriaának a homoródalmási 283. számú telekjkvben felvett A† 1305. hr. szám szántóból $\frac{1}{4}$ -ed jutalékra 1 K 25 fillér, 1981. hr. sz.

szántóból $\frac{1}{4}$ -ed jutalékra 7 K, 2276. hr. sz. szántóból $\frac{1}{4}$ ed jutalékra 1 K, 2775. hr. sz. egynegyed jutalékra 1 K 75 fillér, 2960. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 50 f, 3287. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 3 K, 3479. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 50 fillér, 3638.2/3. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 75 fillér, 3690. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 3729 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 50 f, 3758 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 75 fillér, 3842. 38.5. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K 50 fillér, 5620., 5621., 5638, hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 11 K 50 fillér, 6838. hr. szántóból egynegyed jutalékra 2 K 25 fillér, 7268.1. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 75 fillér, 7335. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra, 50 fillér, 7367. 7368. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K 50 fillér, 7693., 7694. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 5 K, 9462.2. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 3 K 50 fillér, 9789. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 25 fillér, 10111. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 10327. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 3 K 50 fillér, 11173. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 25 fillér, 11390. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 50 fillér, 1160.1. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 15 K, 12524. hr. szántóból egynegyed jutalékra 3 K 50 fillér, 12543.1. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 50 fillér, 12599. hr. szántóból egynegyed jutalékra 2 K, 12831 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K, 13122. hr. sz. szántóból $\frac{1}{4}$ -ed jut 1 K, 3638.2/1. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 75 fillér, és az u. o. 333. számú telekjkvben felvett A† 922. hr. sz. kertből való egynegyed jutalékra 2 K, 1063. hr. sz. kertből egynegyed jutalékra 4 K, 2958. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K, 3125., 3126., 3128., 3131., 3132. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 4 K 50 fillér, 3525. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K, 3547. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K 50 fillér, 3558. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 3638.2/2. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 3694. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K 50 fillér, 3818. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 25 fillér, 3982. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 2 K 50 fillér, 4881. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 3 K 25 fillér, 5044. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 3 K 75 fillér, 5098. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 5 K 50 fillér, 5157. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 3 K 25 fillér, 5420. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 5 K 25 fillér, 5591. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 3 K 50 fillér, 5.00. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 6 K, 5610. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 3 K 75 fillér, 5629. hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 3 K, 6790. hr.

sz. kaszálóból 1 K, 6877. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 6991. hr. sz. szántóból 1 K 25 fillér, 7043. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 50 fillér, 7200. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 50 fillér, 7327 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 75 fillér, 7348. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 50 fillér, 7672. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 3 K, 7939 hr. sz. kaszálóból egynegyed jutalékra 1 K, 8083. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 75 fillér, 8727. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K, 8814. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 2 K, 8824. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 25 fillér, 10059. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 50 fillér, 10590. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 75 fillér, 10700. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K 50 fillér, 11014. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 25 fillér, 11370 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 25 fillér, 11611., 11612 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 10 K, 11705 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 12126. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 12391. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 50 fillér, 12407. hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 1 K, 13152., 13153 hr. sz. szántóból egynegyed jutalékra 3 K 50 fillérben meghatározott kikiáltási árban elrendelte.

Az elrendelt árverés a homoródalmási 283. számú telekjkvben felvett A† 3638.2.1. hr. számú ingatlanra C-27. t. alatt Bencze Mária Rigó Pálné javára bekebelezett haszonélvezeti jogot nem érinti.

Az árverést 1914. é. i. augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 8 órájkor Homoródalmási község házáján fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. § ában meghatározott árfolyammal számított óvadék képs értékpapirosban a kiküldött-nél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§., 1908; XL. t. c. 21. §.)

Az, a ki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni 1908. XLI. 25 §.)

Kir. Járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság.

Oklándon, 1914. évi május 29. Kelemen s. k. kir. jbiró.

A kiadvány hitelül.

Wermescher

kir. telekkönyvezető.

BUTOR.

Aki jó és tartós butort akar vásárolni, az forduljon hozzám BALÁZS KÁROLY butor kereskedőhöz, hol raktáron vannak remek kivitelű kőris, cseresznye, tölgy, szil és diófa háló szobák és ebédlőberendezések vas- és rézbutorok, márvány mosdók és felszerelések. Saját műhelyemben készül izléses és tartós kárpitos áruk, szalon és angol bőrgarnitúrák és esztergályos áruk. Minden munka jótállás és szigorú felügyelet mellett készül! A helybeli ápar érdekében szíves pártfogást kér

Balázs Károly

asztalos, esztergályos, kárpitos és butorkereskedő.

Téli szalámi 1 kilgr. 3 K 40
Hol?!
Gáspár Testvéreknél
Székelyudvarhely

Eladó ház és telek.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 61. szám alatt levő épületes beltelek eladó. Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatalától nyerhető. 1-3

Vizsgai írás-lapok

legfinomabb papiroson, olcsó árban beszerezhetők BETEGH PÁL könyv-, zenemű-, papiros-, író- és rajzszerkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Tanító vagy? Akkor használd a Módszeres Szépirási Irkákat, melyeket a székelyudvarhelyi tanítók szerkesztettek. Eladási árából 10% a Tanítók Otthonát illeti. Hét féle mintában 2 és 4 fillér darabja. Páratlanul finom a papirosa, célszerű a beosztása. Kapható Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt.

Imakönyvek

igen nagy választékban olcsó árak mellett kaphatók róm. kath. és ref. hívők számára a „Székelyország” kiadóhivatalában

749 szám 1914 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi váltó és kir. törvényszéknek 1914 évi 38936, 46802 számú végzése következtében dr. János Domokos ügyvéd által képviselt magyarbank kereset r. társaság javára 132 K 6500 K s jár. erejéig 1914 évi május hó 6-án június 13-án foganasított kielégítési végrehajtás útján le- és felülroglalt és 7000 kor. becsült következő ingók, u. m. cséplőgép felszereléssel nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíróóság 1914-ik évi V. 248 számú végzése folytán 132. 6500 K, tőkekövetelés, ennek 1913 évi december hó 15. napjától járó 6%, kamatai, 1/3 százalékos váltódíj és eddig összesen 144 korona bírósággal már megállapított költségek

MAGYAR FÖLDRAJZI INTÉZET

VILÁGATLASSZA

SZERKESZTIK:

KOGUTOWICZ KÁROLY Dr. és LITKE AURÉL Dr.

130 térképlapja 100 fő és 210 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több, mint 130,000 helynevet. o o E mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak. o o o o o o o

Az egyedüli magyar nagy kézi atlasz, mely a művelt közönség minden ilyen atlaszsal szemben támasztható igényét kielégíti.

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . korona 50— a füzetekhez való diszes félbörgyűjtőknak " 10— Megrendelhető a diszes félbörkötésű kiadás is (megjelenik 1914. októberben) " 60—

Három koronás havi részletfizetésre is kapható. Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők vagy a kiadó Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság Budapest, V. Rudolf-tér (Margithid, pesti hidfő.)

Szemere László

Madártani állomása Csíkzsögöd.

Mint preparáló intézet rendelkezésére áll a nagyközönség- és intézeteknek Nemesak madarak, de

bármily nagyságu emlősök fej- és szőnyegkidolgozások és két-éltűek dermoplastikai kidolgozására is elsőrendű szakember van alkalmazva, tehát ezen munkák is mindig és korlátlan mennyiségben elfogadtnak.

Mesterséges fészekodvak.

(A lőtt madarak és állatok sebei a száj és orr kóccal eldugandó, a csomaglás előtt a test lehűlését be kell várni, egyébként károsodás nélkül kell postára tenni — illetőleg 10 kilogram súlyon felül vasútra gyorsárúként — szilárd vázu ládában fa gyapot vagy papiros közzé szellősen csomagolva.)

Székelyország a székelység előharcosa!

A székelykereszturi járás főszolgabírájától.

Szám 2822 — 1914 sb

Pályázati hirdetmény.

Szentábrahám községben (Székelykereszturi járás) lemondás folytán megüresedett és a segédjegyzőket megillető javadalommal rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek, s felhívom az ezen állást elnyerni ohajtókat, hogy szabályszerűleg felszerelt kérelmüket hozzam **1. június hó 28-áig** adják be.

Székelykereszturton, 1914. évi június hó 3-ik napján.

Pálffy Jenő s. k.
főszolgabíró.

Vasárnapi Könyv

Kiadja az Országos Közművelődési Tanács

Minden héten egy füzet jelenik meg.

A Vasárnapi Könyv tartalma:

Képek és életrajzok a munka, a tudás a történet kiváló egyéniségeiről.

Útleírás, földrajz, történet.

Ipar, technika- és természettudomány. Fizikai és vegyszeti ismeretek. Az ipari találmányok és újítások magyarázása.

A modern technika vívmányai. Tájékoztató a fejlődő gazdasági élet új eszközeiről.

Hasznos tudnivalók.

Az egészség megővésétől, az élelmiszerekről. Népszerű törvénytárgyalások. Egy példányt félévre 1 K 50 filléért minden szombaton bérmentve küld az **Országos Közművelődési Tanács** Budapest, IV., Ferenciek tere 3.

NEMESEK

UDVARHELYVÁRMEGYE NEMES CSALÁDJAL.

Szerkesztette: **Pálmay József** családtörténetíró Marosvásárhely. Magyarország Cimeres Könyvének ügyvezető szerkesztője. Ára **füzve 16 K.** Kapható **Betegh Pál** könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. **E diszesen kiállított, családi cimerekkel dusan illusztrált mű, igen becses családtörténeti adatokat foglal magában.**

A HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHÍRŰ

Turul CIPŐK

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

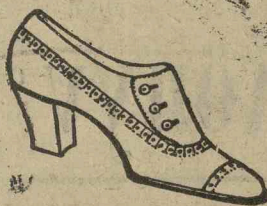

Cikk 250 Chevrón füzőcipő . . . K 10-
287 Chevrón Goodyear . . . K 13-50
6095 Chevrón Goodyear
la minőség . . . K 16-

Cikk 92 Box füzőcipő . . . K 10-50
80% Chevrón füzőcipő . . . K 11-
6085 Box füzőcipő American
Style . . . K 12-
110 Chevrón Goodyear . . . K 16-

FIKRAKTAR,
SZÉKELYUDVARHELY
KOSSUTH-UTCA 9.

Cikk 405K Chevrón gombos-
félcipő . . . K 9-
483 Chevrón Goodyear K 11-50
416 Chevrón Goodyear
la minőség . . . K 14-

Cikk 409 Chevrón félcipő . . . K 9-
401 Chevrón Goodyear K 12-
436 Barna Chevrón
Goodyear . . . K 13-

Cikk 349 Chevrón gomboscipő K 11-
346 Barna Chevrón,
Goodyear . . . K 12-
Cikk 388 Chevrón Goodyear K 14-50
1558 Lakk szövetbetéttel K 10-50

Ne feledje el,

hogy hirdetésünk gondos át-
olvasása önnek valószínűleg
hasznára lesz.

Aki a „Székelyország“-ban
hirdet, annak sikere van
hirdetés szövegezésben szíve-
sen segíünk. Hirdetőnkél
lőrtendő megrendeléseivel és
bevásárlásánál — saját érde-
kében — a „Székelyország“-ot
felemlíteni szíveskedjen.

1848 eredeti angol, francia és amerikai
toilet modelt közül a **BUDAPESTI
BAZÁR** egy év folyamánban Előfizet-
ési ára: negyedévre 250 korona. Ingyen mutat-
ványszámot küld a „Budapesti Bazár“
Budapest, VIII. Baross utca 22. (Bpesti Bazár ház.)

Ismerősei, jó barátai kö-
rében mindenki ajánlja a
„Székelyország“-ot!

Követeljük minden kávéházban, pen-
dégelőben, olvasó- és tár-
saskörben a
„Székelyország“-ot.

Székely művek.

1. A csiki székely krónikáról.
Két hasonmással és alap-
rajzzal; ára 1 K 20 fillér.

2. **VERGŐDÉS.**
(A székely fiu-leány törvény és Dr
Karácsony János); ára 30 fillér.

3. **A Cs. Jósá-család története.**
Képekkel, hasonmásokkal és leszármazási
tablákkal; ára 20 K. (Ez a munka kéz-
irat gyanánt szolgál, könyvpiacra nem
kerül. Mivel azonban számos székely
családról tartalmaz adatokat, az érdekelt
családok érdeklődő tagjai részére néhány
példányt rendelkezésre bocsát a szerző.)

4. **Felelet.** Dr Szádeczky Lajos
egyetemi tanár urnak „Még egy-
szer a csiki székely krónikáról“
c. ak. székf. felolv.; ára 1 K

5. **Adalékok a széke-
lyek régi történetéhez,**
ára 1 K 60 f.

A felsorolt műveket írta:
≡ **JÓSA JÁNOS** ≡
áll. főgimn. tanár Szamosújvárt,
hol azok beszerezhetők.

Javításmentes tetőfedések és
falburkolások

Eternit

PALÁBÓL

Csak akkor valódi
ha minden lapon
az
Eternit
törvényileg védett
szóvédjegy dom-
bornyomásban
látható.

**ETERNIT-MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT. 33.
GYÁR: NYERGESÚJFALU.**

**KÉRJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.**

Elárusító: RIEMER K. GUSZTÁV, SZÉKELYUDVARHELYT